

Fjellkjøringa i Einunndalen

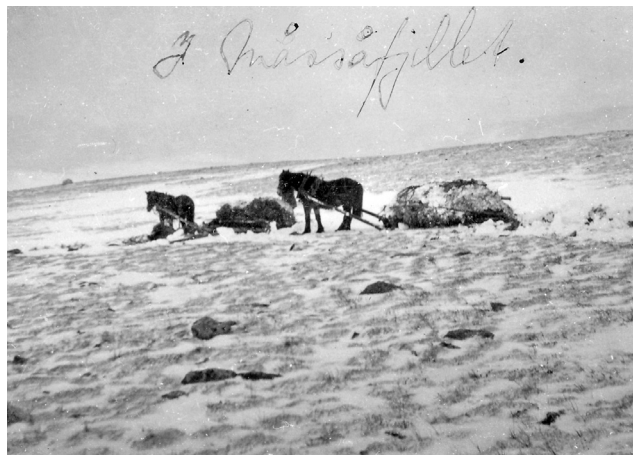
Frå gammelt av har både alvdøler og folldøler hausta ein betydelig del av vinterføret i fjellet, som her i Einunndalen. Det var først og fremst frå seter-
vangene, men òg frå enga. Enga var store flater nedmed Einunna som opp-
rinneleg hadde vore tildelt "Folldals
Biergearbeidere". Dei hadde såleis mange
forskjellige eigarar. Den 28. august
1888 har dei for eksempel på Dalsetra
hatt besøk av slåttfolk frå "Anders
Ericsons eng". Det var Anders og Oline
Follshaugmoen og Martin Øien frå
Grimsbu.

Frå eg var lita jente hugser eg dei
vaksnes prat om fjellkjøringa som noe
spennande og "stort".

Og så var det hester! Hestene var
ein vesentlig del av fjellkjøringa. Ung-
hester var ofte med for opplæring. Det
var gjerne flere hester enn karer. Siste
fullmåne før jul avgjorde når dei skulle
ta iver. Lyset måtte nyttas, og i langkjø-
ringa brukte dei deler av natta med.
Og så måtte det vere skikkeleg vinter-
føre og sikre iser.

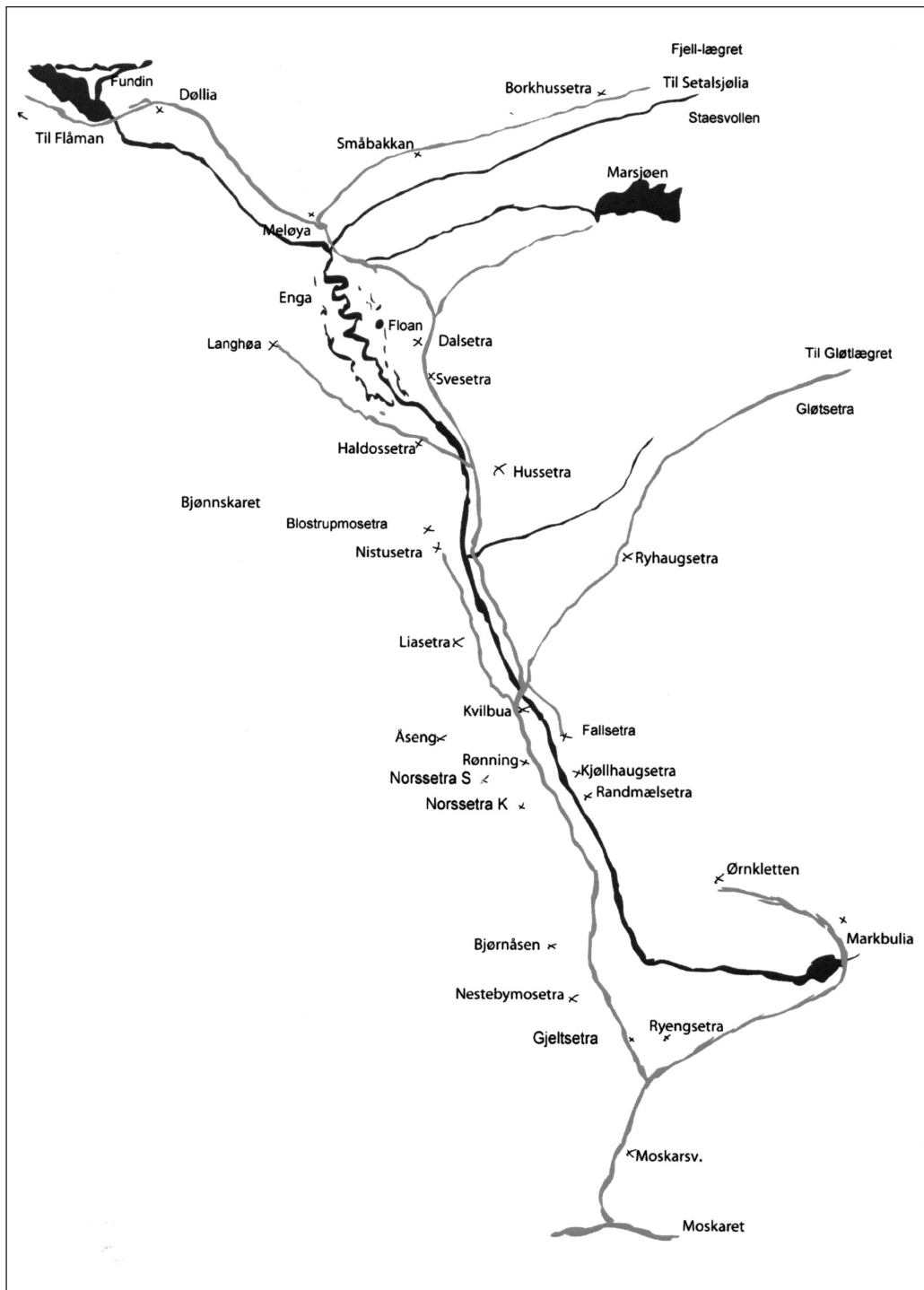
Mange av folldølene kjørte gjen-
nom Bjørnskaret over til Kakeldalen.
Der hadde dei ei kvilbu, Skarbekkbua.
Den er helt borte no. Kjøring for Foll-
dal Verk til Marsjøen gjekk òg gjen-
nom Bjørnskaret. Dei frå Øvre Folldal

kjørte over Flåman og Råttåsjøen til
Dalholen. Dalingene kjørte også måsså
frå fjellet her.

Frå måssåfjellet

Borkhussetra og Setalsjølia sokner
og til Einunndalen, Fjellægeret og
Staesvollen like eins. Alle er folldal-
setrer og har sætervegen om Einunna.
Der, som nedover Einunndalen heldt
dei som skulle på same kanten følge i
vinterkjøringa. Om vinteren fulgte dei
truleg Setalbekken nedover. Sommer-
vegen gjekk ova Brennkollen ved Små-
bakkann og ned til Einunna. Nedafor
Døllia, ved den gamle brua var I-bua.
Dit lunna dei seterhøyet. Det vil sei dei

Einunndalen fra Moskaret til Fundin.

kjørte det på veg for seinare og hente det heim. I-bua er seinare fløtt til Fundin og restaurert. Det blir fortalt om mange strabasiøse turer i fjellet.

Framover dalen

Her kjørte dei etter Einunna. Og da ble det fort opptil 20 hester, mer og mindre i følge.

Det kunne sikkert variere, men på Dalsetra låg dei gjerne i fjellet ca 3 veker og lunna høy. Dei lagra høyet fremst i dalen, og ikkje på same staden kvart år. Det hendte dei kjørte helt ned til Moan eller Tømmerøyen. Dette var truleg på grunn av snøforhold eller kvar dei hadde lass innover att. Vendinga ble som regel gjort "på daga". Det kunne bli svært lange dager. Dei kunne òg ligge over ein dag framme i dalen for å hogge ihop bjørk. Det var bjørk eller materialer av ymse slag dei tok på innover att.

Var det vanleg lunning, tørna dei ofte ut i 3tida frå innst i dalen. Hestene måtte stelles eit par timer før. Lassa ble ferdiglesst kvelden føreåt.

Ved Gjeltsetra. Her lesses høybunter av og vedbjørk på.

Dei kunne vere over på setra ein dag eller 2 om gongen for å måke fram og kjøre vidje og einer som var rive opp sommaren før. Dette var fint for da fekk ein sove både til 5 og 6 om morgonen. Det var utrulege mengder med ved som skulle til for ysting ein heil sommar. På Berjesetra kunne det for eksempel vere 5-6 lass med bjørk, 10-12 med vie og 3-4 med einer. Når dei lunna trong det ikkje vera ein kar på kvar hest, så ein kunne vera att på setra for å hogge opp veden.

Det ble lange dager og det hendte nok at ein og annan dreng syntes dei vart i lengste laget. Det blir fortalt at Edv. Sæter, som var gardsstyrar på Storsteigen 1919-1959 og litt av ein skøyer, kom dei imøte og foreslo at "i kveld kan vi drive på litt lenger så får vi heller b'yne litt før i mårå". Det var og ein som prøvde seg med at "vi ser mån på daga no, ja". "Mån på daga du liksom, den blir da bare kortar og kortar", var det knappe svaret frå husbonden. Det var lengre framme i dalen.

Skulle dei heilt heim var det opp for å sjå på veret og stella hestene kl 12 (24) for å starte kl 2. Frå innst i dalen tok turen heim med lass 15-20 timer, alt etter hester og føre. Dei kjørte ofte på veg dagen før og overnatta lenger framme i dalen. Det kunne vera på ymse stader. For eksempel i 1910 ligg Trøen (Kveberg) på Rønningsvangen, Dølhaugen på Kjølhaugvangen og Steimoeggen i kvilbua, medan dei på Dalsetra skulle starte grytidleg frå setra. På veg innover var det ofte at dei som skulle til Småbakkane eller Døllia måtte ligge natta over i Mæløya, ja, det hendte til og med at dalsetringene måtte gi seg med til Mæløya, da det ble for seint

og tungt å brøyte seg opp bakkene til Dalsetra om kvelden.

Fremst i dalen var det ikkje aktuelt å lunne. Dei kjørte heim den eine dagen, for så å starte grytidleg neste morgon for å nå innover att og presse og lesse til neste dag, medan det enda var lyst. Elles var mønstret der det same. Dei kunne ligge over noen dager for å få fram og hogge opp veden. Det måtte vere rikeleg med god ved til sommarren.

Fjellkjøringa var så visst ingen spøk hvis ein kom ut for skikkelig uver. Det blir fortalt at på Småbakkan hendte det dei måtte sette opp løpestreng mellom husa for ikkje og tulle seg bort når dei skulle stille hestene. Ola Enget har for over 40 år sia fortalt om ein gong det kunne gått gale. Vi veit ikkje årstal, eller kor det var i Einundalsfjella. Det var 2 karer med 3 hester. Dei kom ut for skikkelig uver og oppdaga at tredje hesten var borte. Det var inga råd å freista leita. Dei sette lassa i vinkel mot veret, og plaserte hestane ly av lassa. Sjølv grov dei seg ned i høyet. Da det lysna og lettna morgonen etter oppdaga dei den tredje hesten. Han hadde drege lasset opp på ein rande og stillt seg med hovudet mot veret og dermed unngått å drive ned.

Ikkje bare slit og styggver!

Fjellkjøringa var ikkje bare slit. Den kunne òg vere både spennende og sosial. Det var ei ære bare å få vere med, særleg for førstereisgutar. Det blir fortalt at Edv. Øien frå Grimsbu som var fast mannskap til svogeren Tormod Steien i Døllien, gjerne møtte alvdølene ved Moskaret med flammende

bål, og eit digert lass med rot som skulle vere med til Døllia. Da vanka det gjerne ein dram òg, men det var ikkje for kven som helst. Det gjekk gjerne på luring. Ein gong ble den yngste garde, denne gongen Arne Steigen og Oddleiv Steimoeggen beordra i førevegen til Moskarsvangene for å måke opp vasskjelde for å vatne hestene. Gutane arbeidde så sveitten rann, men da dei andre, deriblant fedrene Tormod og Theodor, kom etter med hestene, viste det seg at dei slett ikkje skulle ha vatn.

I Døllia var det fast med ei flaske "dyrlegesprit" som skulle stå midt på bordet under heile fjellkjøringa, det var jo så mange hester! Det var medan det enda var samer med tamrein innst i dalen. Ein gong karane var ute i marka vart dei vår ein skilaupar med retning mot setra. Skal seie dei fekk opp farten da dei kom til å tenkja på spritflaska! Samene var ikkje kjent for å vere avhaldsfolk just. No ja, det hendte visst det havna ein og annan rein i høylassa og.

*Edv. Sæther og Tormod Steigen.
Representanter for "gamlekara" i
Einundalen i 1930-40 åra.*

Det heitte gjerne "føre" og "etter" fjellkjøringa. Den kunne på mange måter samanliknes med elgjakta i våre dager. Det var ei avkobling frå kvardagen heime. På Døllia er det drengen, Erling Kjeldsen, som skriv i dagboka. "Vi er nu her igjen på ved- og høikjøring. Vi har vært her en hel uke for det er så knakende fint vær. Øien har hatt med et stort rotvedlass, større enn det i fjor". Det er solskin og månlyst så det er lyst hele døgnet. Dei har kjørt råbjørk frå Kjøllhaugsetra, vidje ifrå engom ved Mæløya og 3 lass eine. Dei har hogge opp veden, pressa høyet og lagt att 3 bunter mer enn i fjor. Han takker for i år og håper å komme att neste. "Det er siste gangen jeg er her for 1933. Vi skal reise hjemover i natt en gang".

Her på tur heim.

Frå år til år

Dalsetra er 2 setrer side om side med vel 20 km til Moskaret og ca. 30 til Dalholen. Dei hører til gardene Berja (Berget Mellom og Søndre) og Steimsteen, eller Steen som det heter til daglig, baa i Alvdal. Det er brørne Brostrup og Haldo Müller som er brukarar på denne tida (frå 1890 og utover) og som har skrivne om "Fjeldkjøringa" i dag-

bøker på Dalsetra. Johannes er far deira og kårmann.

I 1891, 13. august er Johannes og sonen Johan komme for å slå "Haldos sætervold". Iver Skjøten er med for å slå Brostrups. Den 25de har dei fått inn flathøy, men enda står 12 hesjer ute, 6 på kvar vang.

Av andre alvdøler er det Ola Steimoeeggen og Anders Dølhaug på Småbakkann, og Arne T. Steien og Stortorhaugen (også nevnt som S. Steien) på Døllia. Mæløya blir ofte nevnt under eitt, enda det var 2 alvdalsetrer der òg. Om vinteren kjørte dei alltid flere i lag.

Johannes kårmann har i 1896 satt opp dette reknestykket over føret frå enga som hørte til Dalsetra. "Omkostningene beregnes som jeg nu skal gjøre. Vi begyndte den 13de august:

13de Haldo	2 Karle	Pige	Brostrup	3 Karle	1 Pige
14	3 Karle	1 Pige		4 Karle	1 Pige
15	3	1		4	1
17	4	1		3	1
18	4	1		3	1
19	4	1		3	1
20	3	1		1	1
Til saman	23	6		21	7
Reise Søn	4	2		4	2
	27	8		25	9

Til sammen 52 Mandsdagsverk

Kost og Løn a kr 2,00 = 104,00

17 Kvinde " 1, 50 = 25,50

antagelig 12 Las Høe

Kjørsel hjem 12 las a kr 6,00 = 72,00

4,5% Rente af kr 1100,00 = 49,50

= 251,00

Det blir ca 21kr pr lass.

Johannes har kome til at det bør vere minst 30 "Våg" i lasset hvis ikkje "Engfoderet" skal bli for dyrt. (Ei våg er 18 kg).

Dette ser ikkje ut til å ha skremt sønene, eller andre frå å hauste vinterfôr i Einunndalen. Som for eksempel i 1897 er dalsetringene kome med 10 hester til vinterkjøringa. Haldo har kjørt innover til ei løe i enget og Brostrup materialer til ombygging av seterløa.

Det har vore lite snø og farleg føre, dårleg is i Husfossen så hestene har trødd gjennom flere gonger. Det har satt inn med snødrev så dei har halde på å kjøre seg bort innover Floen.

18de desember same året har Ole O. Gjermundshaug skrive: "Efter som jeg sidder her i halsøvine saa maa jeg tage dagbogen og skrive lidt i den nu det er sidste høvendingen vi gjør på sæteren dette aar". Det er 5te vendinga "med styggver uafledelig saa det er ganske uhyggeligt at være her". Brostrup har fått 8 lass på setra og 9 i enget samt 1 på "Lillesvarten". Året etter er Svarten nesten som for vaksen å rekne og tek bakkene "roleg og fornøftig". Den 21de skal dei lesse slumpen og kjøre i sammen med Småbakkingene og dei frå Mæløya. Da blir det 12 hester i følge til Moskaret.

I januar er Berja på Dalsetra att med 3 hester. Dei hadde att et lass i enget og så skulle dei kjøre eit hus til S. Landet ved Marsjøen. Steen er og kome med 2 hester i følge med P. O. Steivang og 8 hester med lass som skulle til Marsjøen. Det var slikt styggver at dei kom ikkje lenger enn til Dalsetra om kvelden og måtte overnatte der.

I desember 1899 er avkjølingshuset på Stesetra så proppfullt av snø at dei

måtte rive ut noe av veggen for å få tak i vatn.

1901 har dei fått "buveir". Klokka er alt halv 4 på dagen og dei har ikkje rukke mer enn å "få inn vand og hø til hestene og den fornødne ved til kaffekoking og madlavning". Tida har dei nytta til "at spise, sove, bøte vanter, bukser og sæletøi m.m." Gjeltten som da låg i Mæløien var komne, men ingen av de andre "Lille-Elvdølene". "En hel del folddøler læssede hø her igaar skal tro om de vaagede sig til Bjørnskalet idag".

Det har vore eit skralt fôrår i bygda, men bra i fjellet. Berja har hatt 10 lass på setra og 10 i enget, Steen 7 og 3. På Liaenget som er bortleid for kr 50 (?) ble det 13 lass. Mæløien har 14 lass, Dølhaug har 7 på setra og 3 i enget, Steimoeggen 5 på setra og 3 i enget, S. Steien 4 lass, og A. Steien 6 lass.

I 1903 har dei kjøpt eit lite hus som dei har tenkt å sette opp til kvilbu. Den 16de har Dalsetringene hatt følge med "Ole Steimoeggens og Arne Steiens sønner" innover.

I 1904 er kvilbua kome på plass. Den 7de desember har Brostrup skrive at han sammen med Karenus Gjermundshaug, Haldo bror og Karenus Steen, samt 2 karer frå Gjeltten, 2 frå Lorntshaug, Anders Dølhaug og Anders Maansbakken. Dei har vore 10 (truleg glømt seg sjølv) karer og 12 hester som har innvidd den med de første "kaffekjedle". Dei spår at Klemetbua mang ein gong skal bli god å nå.

I 1905 har Dalsetringene kome sammen med kjørarane til Tømmerøien som har seter i Langhøen. Det hadde vore lækje. Bekkan "fossede" som om våren og Einunna rann som ei stri elv oppå isen.

I 1906 har Brostrup, sammen med sonen Johannes som er førstereisgut og Tore Skren som er dreng, kome om Folldalen, Kakeldalen og gjennom Bjørnskaret. Dei kjørte lass for Folldal Verk.

I 1908 hadde Berja med høypresse innover. 2 mann pressa 130 bunter på 3 ? dag medan Johs (som da var bare 16 år) lunna med 2 hester. Dei sa seg svært fornøyd med pressa. *"Hølassene gaar nu uafbrudt baade til Folldal og Lille-Elvdal. Sidste lørdag omtrent 27 las i følge ved Follien"*.

I 1912 er fjellkjøringa teke til med 18 hester innafor Husfossen. Lørdag skal det kjøres heilt heim. Berja har kjørt til Randmælsetra, Dølhaug, Kveberg og Sælands til Rønningssetra. Haldo på Stesetra skal starte frå Dalsetra med tanke på å nå att dei andre, men kl 12 (24) er det slikt *"buvejr"* at han først kl 6 kan ta iveg og kan da ikkje rekne med å nå heim til kvelds. Same året har dei kjørt 11 lass bord og tømmer til Mæløyen. Til sommeren (1913) skal setra til Landbruksskula settes i stand.

Elles går det i ver og føre, og antall lass med *"hø, birk, eine og vie"*, og så hester sjølsagt – og kjørkarer. Dei hadde utruleg god greie på kvarandre innover heile dalen, kvar dei var og kvar dei skulle.

Som før nevnt, det var ikkje bare uver og slit. Det kunne vere fint føre og strålende sol, eller måneskin over kvite vidder, når karene tørna ut på morgenkysten. Det hendte òg einkvan kunne ta ein tur til Marsjøen på ski; eller med børsa for å hente ned ei rype eller ein hare oppi kampen. Dei hadde skikkelige kjøtgryter, ja, endog fårrikål, ja,

kanskje det vanka ein dram òg ein sjelden gong, om det ikkje akkurat kom i dagboka.

I 1915 har dei vore 13 hester og 12 karer i følge innover. Brostrup fortel at ein dag medan dei heldt på å lesse vie i enget har det plutselig blese opp til storm og snødrev så dei hadde si fulle hyre med å komme seg på vangen. Snø og is la seg over alt. På Stestra var det Per og Anders Blæsterdalen som kjørte det året. Dei var og i enget etter vidje. *"Vi var ængstelige for dem da de ikke kom"*. Per var bare 15 år og Anders var ukjent her. *"Vi var ud og saag efter dem et par gange. Kl. blev 2 og jeg og Ole begyndte da lage os til for at lede efter dem"*. Da kom dei akkurat opp med hestene lause. Dei hadde satt att lassa på Floen og fulgt telefonlinja oppover. Dei hadde prøvd 2 gonger men måtte snu og tydd til bua som bruktes ved engslåtten om sommeren. Der hadde dei vore ei stund, men forsto snart at dei bare måtte prøve å komme seg opp på vangen. Veret sto frå nordøst og da kunne det vare i flere dager.

I 1917 hadde Erlieen funne 3 lam som hørte til Steifetten ved høystakkene sine i enga. Haldostuen, Tømmerøien og Mæløiens har dei ikkje sett noe til enda. Martin Maana og Anders Müller på Stesetra har skrive i dagboka. Dei har vore på tur uti enga, men snudd på grunn av styggver. *"Resten av dagen laa vi bare inne og lurte paa hvorledes dette skulde bli. Godt hadde vi det naturligtvis; men ikke videre morsomt just"*. Anders har vore i Berje-setret for å ringe heim (telefon på Dalsetra frå 1909 da Folldal Verk bygde innmed Marsjøen), *"men det blaaste saa haart at han kom ikke frem. Vi lette ogsaa efter noe"*

kaffesukker men fant det ikke".

I 1918 er 2 nye hester med på Berjesetra, Rauen og Melbua, b e 2,5 år. Det er en ny Rauen no. Verket hadde sleppt på flere kubikkmeter med vatn, så dei sume stader m tte kjøre på land da vatnet nådde til knes på hestene.

I 1919 har Steen kome i lag med "Dølhaug, Steimoeggen, Kveberg og Aukrusts, Tømmerøien og Haldostuen, i alt 14 mand og 15 heste". Storsteigen har hatt med ny h ypresse og skal presse opp alt høyet f r dei lunner det fram. Dei skal og kjøre innover 600 kg kunstgjødsel, og naboene er spente på korleis det vil virke på setervollen.

*P sketur i Einunndalen.
Skjærtorsdag 1.april 1926*

Ny tid, nye hester og nye karer

På 20-talet er den yngre generasjon kome til som arbeidskraft på Dalsetra og drifta ber preg av det. Dei har kjørt innover gjerdetr d, staur og stolper til   stelle på gjerdet i enget. Dessutan har dei hatt med kunstgjødsel og kraftfôr, 80 kg salt, 40 kg s bygg og 1 sekk h yfr , 3 planker til Klemetbrua og 60 til Kl ft sbekkbrua.

Elles held fjellkjøringa fram med

ver og føre, høy framover dalen og ved innover att.

I 1926 står det: "Ja no syng vi på siste verset for denne gongen att, Johannes, Arne og eg". Det er Bjarne som skriv i dagboka på Berjesetra. Johannes held på med siste oppvasken og Arne måker stallen. "Det vart no særskilt for Rauen i år". Rauen har vore gjennom isen 2 gonger. "det var no stygt au, me var Zeine Johs og eg og Rauen rauk gjennom isen ova Fosshovudet". Med mye strev har dei fått feste på han "tvibett-tanga" så Bron kunne dra han oppatt. "Men jamen m tte han ta i Bron og ja". Yngste broren Arne, 15 år har "knala på bjørka og lese ut "Den siste Viking". Det er no fagert her vinterstid og, n r h an er kvite til toppen og sola skin raudt over alle fjell".

I 1931 har dei atter vore ute for skikkeleg "buver" i Einunndalen. Over natta hadde det lagt seg slike snøfonner mellom husa at dei aldri hadde opplevd maken. Kl. 2 har dei vore oppe og sett på veret, men det sn dde og bles så dei fekk knapt opp døra. Dei har måtta ligge inne i samfulle 2 dager og ikkje fått gjort anna enn   stelle hestene og seg sjølve. Haldo tenkjer da på Ragnar og Petter på Svesetra som hadde lesst og skulde kjøre heim. Om det var bare noen 100 meter såg han seg inga r d med   sjå om dei. Elles l g Berjekarene på Dalsetra, Lars Kveberg med dreng i M el ien, J rgen Dølhaug og Ole M eleng, Theodor Steimoeggen og Petter Maana verfast på Sm bakkan. Den 20 har dei teke i veg trass i at uveret raste framleis. Ved Husfossen har dei nådd att Ragnar og Petter Sven som heldt på   reparere eit bogtre dei hadde knekt da dei freista kome på land på andre sida. Dei hadde da slege

følge framover dalen og alle var glade for å nå Nestebymosetra om kvelden der dei fekk overnatting.

Det var i 1934. Berja skulle kjøre heilt heim, men kl. 12 om natta striregna det. Det såg stygt ut da isen var skral frå før. Da det såg ut til bare å bli verre tok dei i veg om snøen var blaut og bekkene rann. Med Rauen føre til å ta vegen gjekk det bra så dei ikkje kjørte seg ned i Einunna. Om kvelden stivna det på så dei fekk brukbart føre etter Follalsvegen.

6/12- 1939 har Johs. (B) Müller på Berja skrive at han er kome innover med Freia og gamle Rauen som no er 24 år. Han hadde tenkt å ta med Veslebrunen som skulle bli 4 år til våren, men måtte setja han att heime i år og, da han ikkje hadde kjørar. Steen hadde vore der med bare 1 hest da dei hadde tenkt å ta høyet med bil, noe dei måtte gi opp på grunn av for mye snø. Så kom krigen og da måtte hestene til pers enda noen år.

På tur innover til Fjellkjøringa i Einunndalen.

7/12 1942 har Olav M. Hagen, dreng på Berja skrive om 8 dagers "Vinterhjøring i Einunndalen".

1ste dag : "Kom til Gjelsetra om kvelden, hakkende tenner og stivspekt på føtene. Fikk i meg noe spekt mat og krøp til køys".

Dag 2 var det på'n att kl. 3.30 for å ta fatt på siste etappe til Dalsetra. Det er stjerneklar himmel og en måne "som smiler skadefro til de stakkars menneskekrypene som stamper avgårde etter hestene, kledde i digre mudder og med røde og dryppende nesetipper i kaldsnoa oppover Egnunna". Dei andre karene prater om føre og hester m.m., medan Olav som er helt fremmen i dette riket, ser seg om med undring. "Egnunndalen" forekom han endelaus. Endeleg peker en av karene på et par setervanger oppe i ei fjellskråning og forklarer han at det er Dalsetra. Olav vakner frå draumen om budeier og fjellørret og kjenner etter om han har føttene med seg. Endeleg kjem dei seg opp den siste bakkekneiken til setra. Da dei har fått inn hestene og gitt dei bra med fjellhøy, humrer Brunen fornøyd. Men så skal dei få opp varme i seterstua, noe som ikkje er så greit, – ovnen "ryk". Dei hoster og harker og gnir seg i augo. Det ender med at dei må kaste ut heile ovnen og sette inn en annen. Omsider er det da blitt noenlunde varmt og myssmørosten og tjukk mjølka frå sommaren er komne på bordet. "Skal si at det smakte". Dei kryp til køys fullt påkledde "på vadmelsbuksa nær".

3dje dag gjer Olav merksam på at referata blir kortare "grunnet knapp tid". Oppe kl. 5.00 temmelig lurvet og frøssen, men en glohet "Norcaf" (kaffeerstating) hjelper. Så er det høypres-

sing: Svett og utmaset heng han på pressestanga. "Å hei! Å hå!", ned skal den, og det går da bra til sist på bunten, men da blir nok vesle Olav for lett ja. Til kvelds har dei 3 lass ferdig pressa og lesst.

4de dag: Kl. er 1.00 og dei sit og får seg mat. Ute er det en praktfull stjernehimmel. "Vidda ligger og sover under et hvitt sneteppe og høene avtegner skarpe silhuetter på en stjernerdyssende vinterhimmel". Kl. 2.30 er dei på farten og vagger i veg i dei varme muddene. Det skrik og riksar under sledemeiene og anden står som en sky ut av nasene på hestene. Av og til slenger dei seg på høylassa og da kan det halde hardt å halde augo opne. Så blir det å hogge bjørk, – med mat og kaffeerstatning ute i det fri. Kl. 17.30 er dei på Randmælsetra der det er godt og varmt og dei skal overnatte.

5te dag. Kl. 3.30 er dei atter i farta. Olav er i nedtrykt humør, tobakslaus! Det er fint ver, men tungt føre. Dei er på Dalsetra kl. 9 og klare til å gyve laus på høypressa "som sinte okser".

6te dag: Kl. 4.30 er dei klare for å ta iver. Veret er bra og turen framover går smertefritt "noe som forøvrig er uvant". På turen attende set kulda inn på nytt og Olav går og drømmer om "piker vin og sang", og tenkjer på dei nede i bygda som truleg er på kino, for "det er da søndag". Kl. 20.30 er dei på Dalsetra att.

7ende dag er det i allfall herleg å sove, for idag skal dei kjøre vidje. Men det blir "en pokker til jobb"! Vidjehaugene er helt borte i snøfonnene. Olav går til køys med heimlengsel.

8ende og siste dag: Dei driv og hogg ved. "Vinden piper om husnovene og snøen

virvler ned". Her vil Olav slutte sitt referat for "i morgen bærer det hjemover. Min første tur til Egnundalen vil bli et uutslettelig minne". Han håper å komme att og få sjå Dalsetra og Egnundalen i sommerprakt.

"Kanskje blir det med meg som med nordmannen som utpå vetteren stundom han tenkte, gjev eg var i eit varmare land, men når vårsol i bakkane blenkte fekk han hug til si heimlege strand".

I Alvdalsjul frå 1982 fortel Lars Engestrøen. Han skulle ta med hest og være med Blostrupmoens i fjellkjøringa. Etter et par dager har det satt inn med et kraftig mildver. Bekkene rann og vatnet oppå isen var halvmeteren. Både alvdøler og folldøler hadde lege verfast i flere dager før det stivna på såpass at dei kunne ta i veg. Så tidleg ein morgen kjem Lars Kveberg og Edvard Sæter oppom Blostrupmosetra for å høre om dei visste korleis det var framover dalen? I månelysset sto det da 18 hester med høilass utpå isen. "Dette vakre synet glømmer jeg aldri", fortel Lars. Etterpå kom Haldos og Tømmerøiens med 4 hester så det ble 22.

Nedafor Nistusetra var det framleis så mye vatn på isen at dei måtte komme seg på land. Der denne åsgårdsreia svingte opp på "Gammelvangen" var synleg i terrenget mange år etterpå.

I "Arbeidets Rett" 3/2-2003 har Leif Braseth skrive om fjellkjøringa "Med høy på sleden i Einunndalen". Etter krigen, frå 1946-47 har det meste av høykjøringa frå Einunndalen gått med bil og traktor.

Magny Steimoeggen
2560 Alvdal